

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

สิทธิประโยชน์ ของสมาชิก กบข.

1. กรณีส่วนราชการแปรสภาพเป็นหน่วยบริการ
รูปแบบพิเศษ
2. กรณีส่วนราชการแปรสภาพเป็นองค์การมหาชน
3. กรณีส่วนราชการถ่ายโอนสู่ท้องถิ่นตาม พ.ร.บ.
กระจายอำนาจฯ
4. กรณีส่วนราชการแปรสภาพเป็นหน่วยงาน
ในกำกับของรัฐ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการบริหารของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ พ.ศ. 2548

ข้อ 12

“ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยบริการรูปแบบพิเศษต้องไม่ใช่ข้าราชการหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการประจำของส่วนราชการนั้น เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัด โดยคำร้องขอของผู้อำนวยการจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวไปปฏิบัติงานในหน่วยรูปแบบพิเศษตามระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ โดยให้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ พ.ศ. 2530... ”

สถานภาพของสมาชิก กบข.

1. กรณีส่วนราชการแปรสภาพเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ

เป็นหน่วยงานหนึ่งของราชการ แต่ไม่ใช่ข้าราชการ

ประสงค์จะอยู่
หน่วยงานนั้นๆ ต่อ

สิ้นสุดสมาชิกภาพ / ยื่นเรื่องขอรับเงินคืน

ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ

กรณีที่สมาชิก กบข. ได้รับคำสั่งให้ไปช่วย
ราชการหน่วยงานนั้น (ไม่เกิน 4 ปี)

ครบระยะเวลาช่วยราชการ

ประสงค์ทำงานที่
หน่วยงานนั้นต่อ

ขอกลับไป
หน่วยงานเดิม

ดำรงสมาชิกภาพ
ต่อเนื่อง

พ.ร.บ. องค์การมหาชน พ.ศ. 2542

มาตรา 6

“ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล ”

มาตรา 11

“ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน ตามมาตรา 10 เป็นข้าราชการ ให้ถือว่าออกจากราชการเพราะเลิก หรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ”

สถานภาพของสมาชิก กบข.

2. กรณีส่วนราชการแปรสภาพเป็นองค์การมหาชน

พ.ร.บ. กบข. ฉบับ 4 พ.ศ. 2549

มาตรา 70/1

“ในกรณีที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สมาชิกซึ่งโอนไปเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่วันที่บทยัญญัติแห่งหมวดนี้ใช้บังคับ ยังคงมีสมาชิกภาพของสมาชิกต่อไป...”

3. กรณีถ่ายโอนผู้ท้องถิ่นตามพ.ร.บ.กระจายอำนาจฯ

สมัครใจถ่ายโอน

↓

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นและ
คงสภาพสมาชิก กบข.

↓

ท้องถิ่นนำส่งเงินและได้รับ
สิทธิเหมือนสมาชิก กบข.

ไม่สมัครใจถ่ายโอน

↓

- ช่วยราชการ
- ออกจากราชการ

↓

สิ้นสุดสมาชิกภาพ

ที่มา : พ.ร.บ. กบข. ฉบับที่ 4

มาตรา 80

“ข้าราชการซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา 74 และมาตรา 78 ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการ **เลิกหรือยุบตำแหน่ง** ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

ข้าราชการซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการอยู่แล้ว ให้มีสิทธิขอเป็นสมาชิกต่อไปได้แม้จะออกจากราชการแล้ว ในกรณีนี้ ให้มีสิทธิได้รับสวัสดิการจากทางราชการเช่นเดียวกับผู้ได้รับบำนาญ ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ”

พ.ร.บ. กบข. ฉบับ 4 พ.ศ. 2549

หมวด 3/2 การรับพนักงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นสมาชิก

มาตรา 70/6

“ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ

ให้สมาชิกซึ่งเปลี่ยนสถานภาพไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

และประสงค์จะเป็นสมาชิกตั้งแต่วันที่บทยุติ

แห่งหมวดนี้ใช้บังคับ ยังคงมีสมาชิกภาพของสมาชิกต่อไป

ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ว่าด้วยสมาชิกและสิทธิประโยชน์ของสมาชิกมาใช้บังคับ
กับสมาชิกตามหมวดนี้โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งหมวดนี้

กรณีที่ไม่ประสงค์จะเป็นสมาชิก กบข. ต่อไป
ถือเป็นการออกจากราชการด้วยเหตุเล็กหรือยุบตำแหน่ง

มาตรา 51

บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนให้จ่ายให้แก่สมาชิกซึ่งออกจากราชการ
เพราะทางราชการ**เล็กหรือยุบตำแหน่ง**หรือมีคำสั่งให้ออก
โดยไม่มีคามผิดหรือทหารซึ่งออกจากกองทุนเบี้ยหวัด

สถานภาพของสมาชิก กบข.

- สถานภาพของมหาวิทยาลัย กรณีแปรสภาพฯ
  1. เป็นนิติบุคคล
  2. เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการ
  3. ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ

พ.ร.บ. มหาวิทยาลัย

○ สถานภาพของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

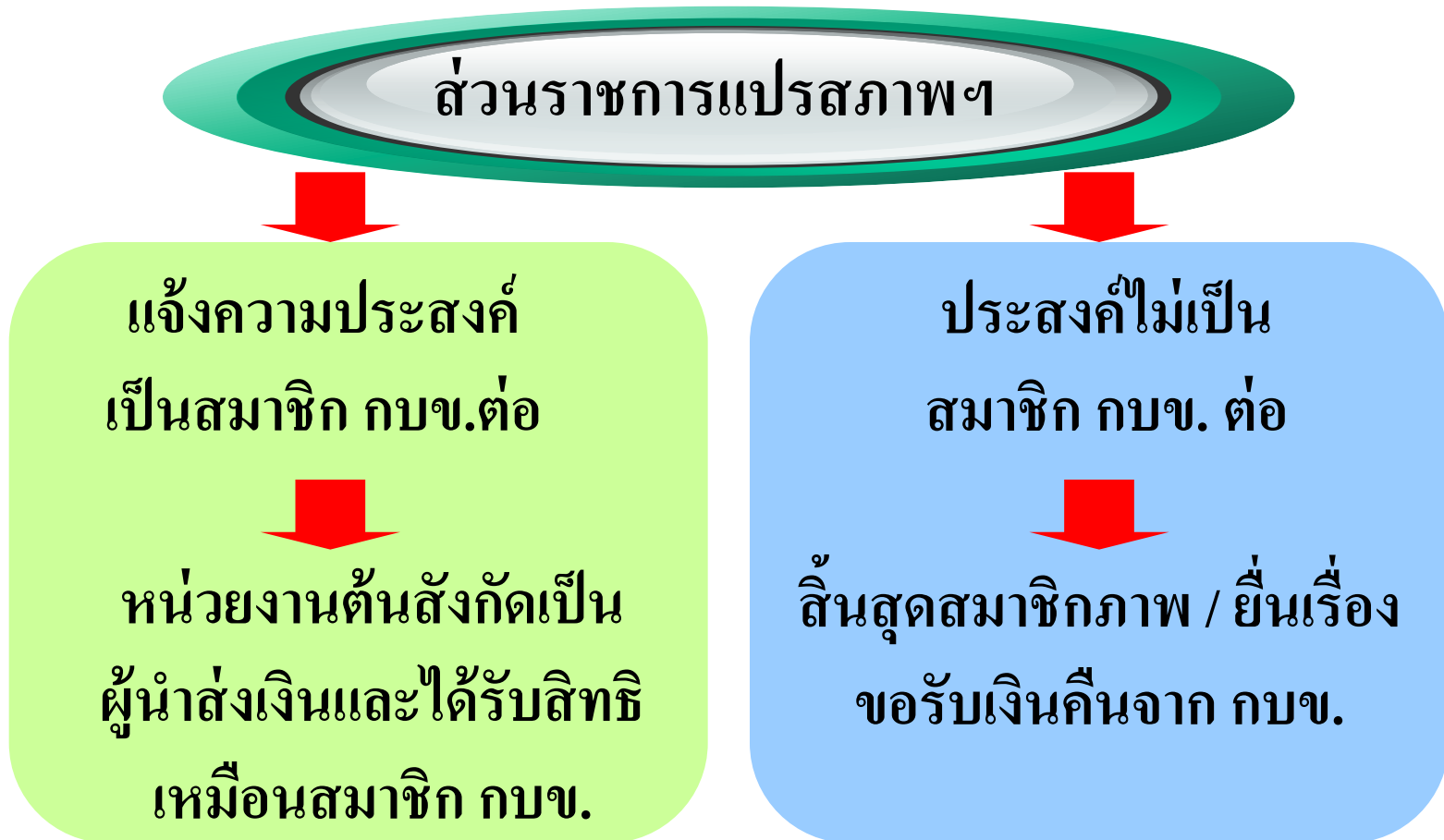
1. พนักงานมหาวิทยาลัย
2. ข้าราชการ
3. ลูกจ้างของส่วนราชการ
4. ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

○ สถานภาพของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยกรณีแปรสภาพฯ

1. พนักงานมหาวิทยาลัย
2. ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

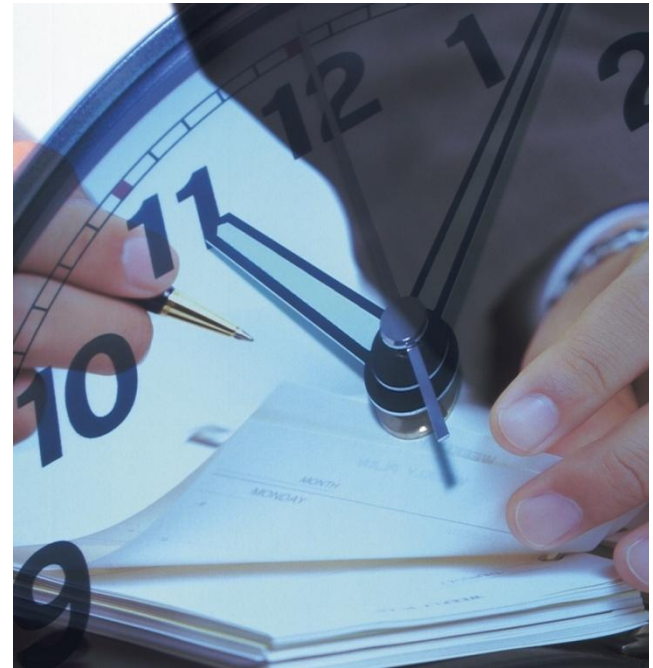
สถานภาพของสมาชิก กบข.

4. กรณีส่วนราชการแปรสภาพเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ

การสิ้นสุดสมาชิกภาพ

ตามมาตรา 44 แห่ง พ.ร.บ. กบข. กำหนดไว้ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อผู้นั้นออกจากราชการ เว้นแต่เป็นการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการนั้นๆ หรือการออกจากราชการของผู้ไปปฏิบัติงานตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการ ซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ

ด้วยเหตุนี้ สมาชิกจึงไม่สามารถลาออกจาก กบข. ได้ในขณะที่ยังรับราชการอยู่

สิทธิการรับเงินคืนเมื่อพ้นสมาชิกภาพ

เหตุออก จากราชการ	อายุราชการ	สิทธิการรับ บำเหน็จ บำนาญ	เงินได้จาก	
			กบข.	กระทรวงการคลัง
ลาออก ให้ออก ปลดออก	ไม่ถึง 10 ปี	-	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	-
	10 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 25 ปี	บำเหน็จ		บำเหน็จ
	25 ปี ขึ้นไป	เลือกบำเหน็จ	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	บำเหน็จ
		เลือกบำนาญ	ประเดิม (ถ้ามี) + ชดเชย สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	บำนาญ

สิทธิการรับเงินคืนเมื่อพ้นสมาชิกภาพ

เหตุออกจากราชการ	อายุราชการ	สิทธิการรับบำเหน็จ บำนาญ	เงินได้รับจาก	
			กบข.	กระทรวงการคลัง
เกษียณ สูงอายุ ทุพพลภาพ ทดแทน	ไม่ถึง 1 ปี	-	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	-
	1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี	บำเหน็จ		บำเหน็จ
	10 ปี ขึ้นไป	เลือกบำเหน็จ	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	บำเหน็จ
		เลือกบำนาญ	ประเดิม (ถ้ามี) + ชดเชย สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	บำนาญ

สิทธิการรับเงินคืนเมื่อพ้นสมาชิกภาพ

เหตุออกจากราชการ	อายุราชการ	สิทธิการรับบำเหน็จ บำนาญ	เงินได้รับจาก	
			กบข.	กระทรวงการคลัง
เสียชีวิต(ปกติ)	1 ปี ขึ้นไป	บำเหน็จตกทอด	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	บำเหน็จตกทอด
เสียชีวิตเพราะความผิดร้ายแรง		-	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	-
ไล่ออก		-	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	-
โอนไปหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ประเภทข้าราชการตาม พ.ร.บ.กบข.		-	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	-

สิทธิการรับเงินคืนเมื่อพ้นสมาชิกภาพ

เหตุออกจากราชการ	อายุราชการ	สิทธิการรับบำเหน็จ บำนาญ	เงินได้รับจาก	
			กบข.	กระทรวงการคลัง
ออกรับเบี้ยหวัด			สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	เบี้ยหวัด
ย้ายประเภทรับเบี้ยหวัดเป็นรับบำเหน็จบำนาญ (ต่อเนื่องจากออกรับเบี้ยหวัด)		เลือกบำเหน็จ	สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	
		เลือกบำนาญ	ประเดิม (ถ้ามี) + ชดเชย สะสม+สมทบ+ผลประโยชน์	บำนาญ

สูตรการคำนวณบำเหน็จบำนาญ

○ บำเหน็จ

➔ เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ

○ บำเหน็จตกทอด (เสียชีวิตระหว่างรับราชการ)

➔ เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ

○ บำเหน็จตกทอด (เสียชีวิตระหว่างรับบำนาญ)

➔ 30 เท่าของเงินบำนาญรายเดือน

สูตรการคำนวณบำเหน็จบำนาญ

○ บำนาญ

เงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย X เวลาราชการ

50

ทั้งนี้ไม่เกิน 70% ของเงินเดือน
เฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย

หมายเหตุ : เวลาราชการ รวมวันทวีคูณ

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

เงินที่จ่ายหรือได้รับ

สิทธิประโยชน์ภาษีที่ได้รับ

เงินที่สมาชิกจ่ายสะสม
เข้ากองทุน

ได้รับยกเว้นตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 500,000 บาท

เงินที่สมาชิกได้รับจากกองทุน
เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพ

ได้รับยกเว้น หากเป็นการออกจางานด้วยเหตุ ดังนี้

1. เหตุสูงอายุ (อายุ 60 ปี หรือลาออกเมื่อครบ 50 ปีแล้ว)
2. เหตุทุพพลภาพ (มีใบรับรองแพทย์)
3. เหตุทดแทน (ยุบ ยกเลิกตำแหน่ง ให้ออกโดย
ไม่มีความผิด ออกนอกระบบ เกษียณก่อนกำหนด)
4. เสียชีวิต